

Día das Letras galegas 2020

4º Educación primaria

Esta semana afondaremos na biografía de **Ricardo Carvalho Calero**, autor homenaxeado este ano polo Día das Letras Galegas, a través das actividades deste Caderno do Seminario Galán.

Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=nwhKFNhemxy>

Vida e obra de Ricardo Carvalho Calero - 5º Colexio San Pío X (Ourense)
[#LetrasGalegas2020](#)

No blog da biblioteca tes acceso a recursos diferentes con enlaces e maravillosos xogos de fuga, para coñecer mais acerca deste autor.

Esta semana quedamos sen festas da Ascensión, tan importantes para Santiago. O xoves 21 e o venres 22 figuraban como días non lectivos no noso calendario escolar. A ver como celebramos!

RICARDO CARVALHO CALERO

4º EP

ACTIVIDADES BIOGRAFÍA CARVALHO CALERO 4º ED. PRIMARIA

Ricardo Carvalho Calero naceu en Ferrol (A Coruña), o 30 de outubro de 1910. Era o fillo maior de M.ª Dolores e Gabriel Ricardo que tiveron cinco fillos máis.

Ricardo realizou os seus primeiros estudos nunha escola da rúa Magdalena e noutra escola dirixida polo escritor Manuel Comellas, as dúas de Ferrol. Fíxo o bacharelato por libre e os estudos universitarios en Compostela.

Foi membro do Seminario de Estudos Galegos, onde coincidiu con Castelao, Otero Pedrayo, Risco, Cuevillas...

Colaborou en moitas revistas galegas: *A Nosa Terra, Nós, Guión, Galiza, Resol, Universitarios, Papel de Color...* e é autor de libros de investigación sobre a nosa literatura e o noso idioma.

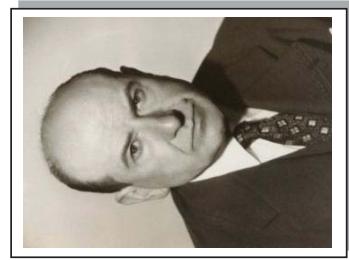
En 1965 incorporouse ao Instituto Rosalía de Castro de Santiago e como profesor contratado á universidade compostelá, da que se converteu no seu primeiro catedrático de Lingüística e Literatura Galega.

Defendeu a postura de que a lingua galega é unha variedade da lingua portuguesa.

É autor de *Gramática elemental del gallego común* e de obras de teatro, poesía e novela.

Ingresou na Real Academia Galega (RAG) o 17 de maio de 1958 e o seu discurso tratou sobre Rosalía de Castro.

Pola súa defensa do idioma galego e da nosa cultura, a RAG dedicalle este ano o Día das Letras Galegas.

RICARDO CARVALHO

Ricardo Calero

Galaxia

1.- Cal é a data de nacemento de Ricardo Carvalho Calero?

2.- En que cidade galega estudiou o bacharelato?

3.- Cal é o nome do instituto compostelán no que foi professor?

4.- En que data ingresou na Real Academia Galega?

5.- Risca as dúas oracións verdadeiras sobre a biografía do autor e escribe correctamente as dúas falsas.

Defendeu a postura de que a lingua galega é unha variedade da lingua portuguesa.

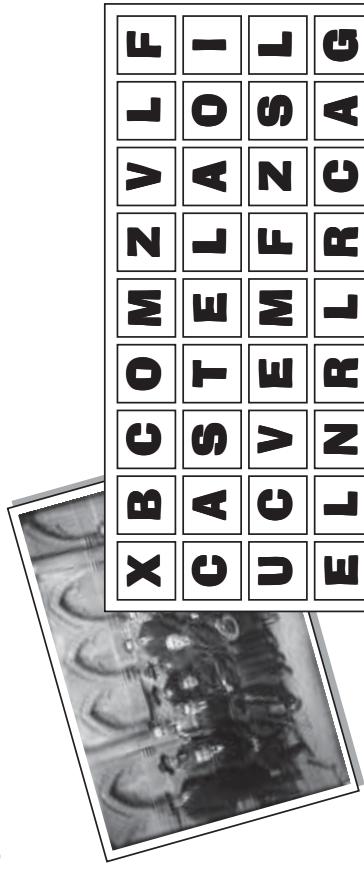
Traballou nun xornal galego.

Foi membro do Seminario de Traballoos Galegos.

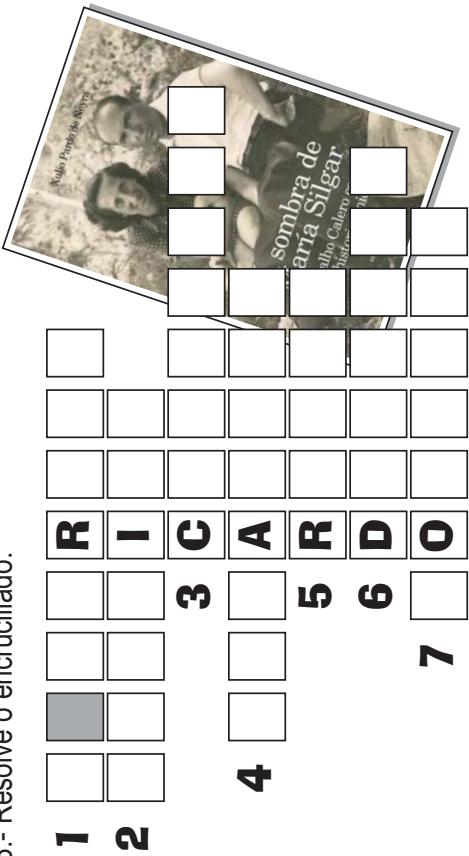
É autor de *Gramática Elemental del Gallego Común.*

GRAMÁTICA ELEMENTAL DEL
GALLEGO COMÚN, PUBLICADA
EN 1966, VAI DIRIXIDA AO
PROFESORADO E AO ALUM-
NADO DA SÚA FACULTADE.

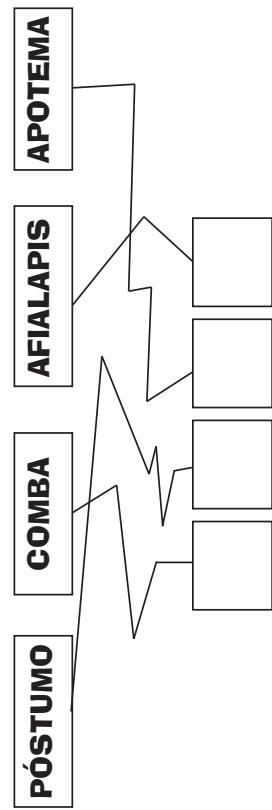
6.- Ricardo Carvalho coincidiu con grandes personaxes da literatura galega. Atopa os seus nomes na sopa de letras.

8.- Resolve o encrucillado.

7.- Pasou a maior parte da súa vida en Ferrol, pero logo comezou os estudos universitarios noutra cidade galega. Une as sílabas tónicas de cada palabra e descubre o nome dessa cidade.

9.- Ricardo Carvalho dicía que a lingua galega era unha variante da lingua portuguesa. Relaciona os nomes das dúas columnas.

☐ fiestra	☐ telhado
☐ galiña	☐ janela
☐ ancian	☐ chuva
☐ choiva	☐ galinha
☐ tellado	☐ velhote

ACTIVIDADES

4º EDUCACIÓN PRIMARIA

ACTIVIDADES

4º ED.PRIMARIA

AGORA

AGORA

Verdadeiramente, a cidade medrou moito desde que a deixara. Hai novas barriadas, novas fábricas, novas igrexas. Hai tranvía e automóbiles. O murallón estendeuse máis. Se quero ver o mar desde a súa orela, xa non podo dispor senón dun oco, un só peirao. Hai muitos cines. Xa non hai ingleses. Xa non hai capela evanxélica. Os días de festa xa non escintilan os deslumbrantes uniformes. Oficiais e soldados visten agora doutro xeito, más sinxelo, más esvaído. Choeuse o cemiterio vello, no alto da cidade. A nova necrópole está lonxe, e hai que tomar o autobús se se quiere visitar, como non se dispóna de vehículo propio.

1.- Escribe preguntas relacionadas co texto para estas respuestas.

1

- A cidade.

2

- O murallón.

3

- En autobús.

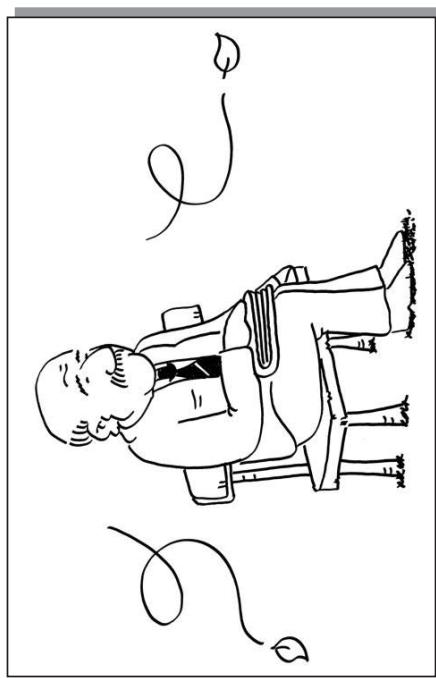
4

- Doutro xeito, más sinxelo, más esvaído.

2.- Na cidade que describe Ricardo Carvalho Calero podo moverme en tranvía ou en automóbil. De que outros medios de transporte dispón na túa localidade para poder desprazarte?

3.- Da relación de medios de transporte do texto, cales pensas que son menos contaminantes?

RICARDO CARVALHO CALERO

4.- Se estiveches atento á lectura do texto, non che será difícil completar estas oracións.

vehículo	ingleses	autobús	fábricas	necrópole	cines	capela
----------	----------	---------	----------	-----------	-------	--------

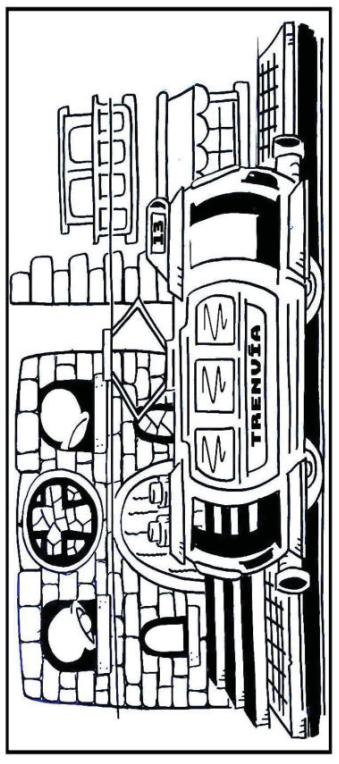
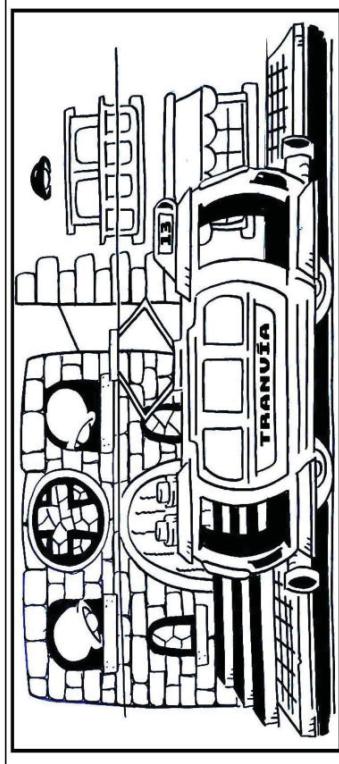
Hai novas _____, novas _____, novas _____.

Hai moitos _____. Xa non hai _____. Xa non hai _____ evanxélica.

A nova _____ está lonxe, e hai que tomar o _____ se se quiere visitar, como non se dispoña de _____ propio.

5.- Agora que estamos vendo tanta xente desprazándose en patinete, por onde cres que deberían circular, pola rúa ou pola beirarrúa? Por que?

7.- Podes atopar as oito diferenzas entre estes dous debuxos?

8.- Nas cidades hai moitas maneiras de desprazarse. Busca neste caldo de letras algúns medios de transporte.

TRANVÍA	METRO	AUTOBÚS	BICICLETA	PATINETE	MOTO	COCHE
---------	-------	---------	-----------	----------	------	-------

6.- Ricardo Carvalho, o autor do texto, describe algúns cambios que sufriu a súa cidade. Fai unha descripción do lugar no que ti vives (nome, situación, tamaño, couzas que hai ou non hai, couzas que che gustaría que houbese ou non houbese...).

T	V	S	B	I	C	I	C	L	E	T	A
R	G	D	Z	C	S	M	O	T	O	Z	X
A	M	E	T	R	O	D	C	H	L	F	Ñ
N	C	P	P	R	F	G	H	T	E	P	H
V	S	P	A	T	I	N	E	T	E	V	G
I	X	V	H	A	U	T	O	B	U	S	Z
A	U	T	O	B	U	S	I	L	D	L	F

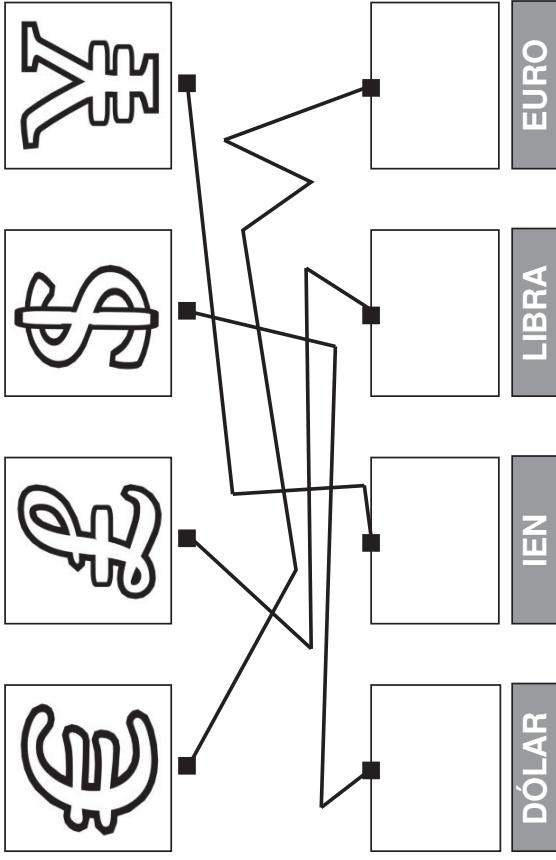
9.- Observa esta entrada de cine, completa, localiza o cartel do filme en internet e cópiao.

MULTICINES ANCORADOUR		Rúa As Laxas, s/n LOURO-MUROS (A Coruña)
O QUE ARDE		
Sala	Sesión	Data
03	19:15	17-05-20
PATIO	Butaca:	10
Fila:	09	
011 PVP. 7,70 EUROS 102059000052 IMP. INCL. 7% / CIF: 56345214		

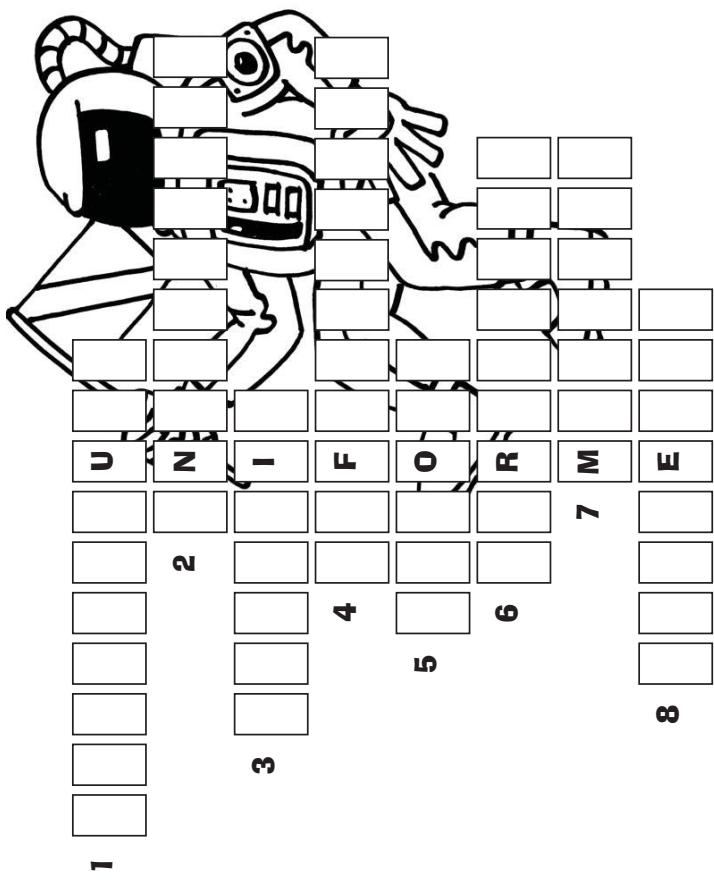
- Cal é o título da película? _____
- Cal é a data da proxección? _____
- A que hora? _____
- En que sala? _____
- En que fila? _____
- Como se chama o cine? _____
- En que localidade está? _____
- En que butaca vas ver a película? _____
- Canto pagaches pola entrada? _____

10.- A entrada do cine custa 7,70 euros. Os luns, día do espectador, custa 5,90 euros. Se vou o luns, canto cartos aforro?

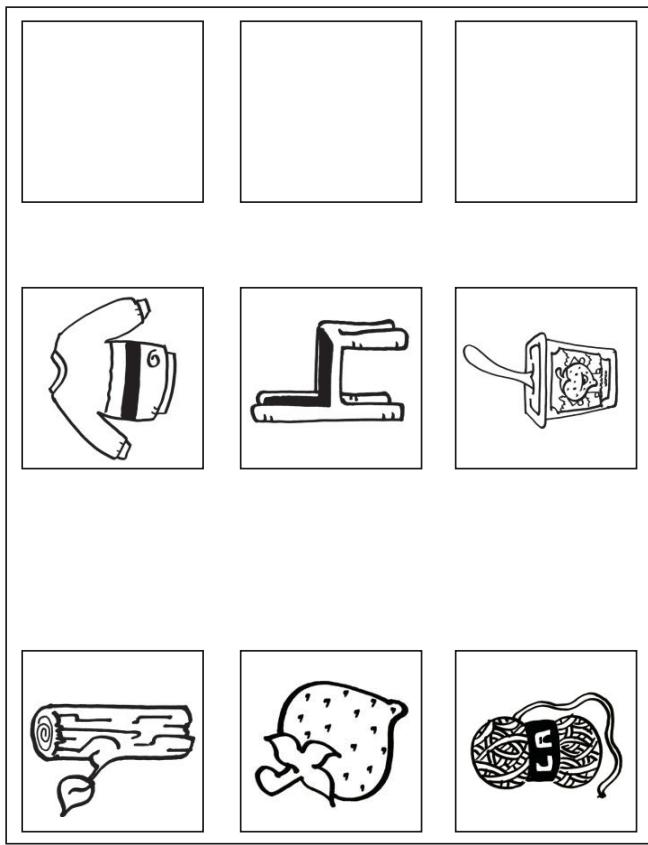
Se o venres imos catro persoas, canto pagaremos en total?	
E se ese venres pago con dous billetes de 20 euros, canto me devolven?	

12.- No texto fálanos Ricardo Carvalho de oficiais con escintilantes uniformes. Cando chega o Entroido podémónos disfrazar de diferentes profesions. Resolve o encrucillado para ver algunas delas.

13.- Nas fábricas transfórmanse as materias primas en produtos elaborados. Relaciona co debuxo correspondente e engade ti un máis.

14.- O censo dunha vila ou cidade é o que nos di a súa poboación actual. Saberías dicir que censo é o que se corresponde con cada unha destas localidades?

MADRID
A CORUÑA
CAMARIÑAS
LOURO

HORIZONTAIS

- 1.- Muller que viaxa polo espacio exterior.
- 2.- Pessoa que atende e fai curas aos enfermos e enfermas.
- 3.- Pessoa que ten por misión facer cumplir as normas.
- 4.- Especialista en informática.
- 5.- Pode ser dun avión, dun coche, dunha moto...
- 6.- Home experto no oficio da mariñería.
- 7.- Membro do exército.
- 8.- Muller que apaga os lumes.

6.- ASPIRADOR
7.- MILITAR
8.- BOMBERA
3.- POLICIA
4.- AZAFETA
5.- PILOTO

ACTIVIDADES

4º ED. PRIMARIA

ACTIVIDADES 4º ED. PRIMARIA A CIDADE

Primeiro fora unha pequena vila de pescadores, de balcóns pintados de azul: con tabernas, rúas estreitas e un pazo. Logo, o despotismo ilustrado tendeu novas e longas rúas paralelas cortadas por outras rúas paralelas, todas da mesma anchura, e numerou os rueiros. Así xurdiu o centro da cidade, como un taboleiro de xadrez, con casas de tres pisos e galerías brancas. Ficaron abranguidas varias aldeas. A cidade estendiase de leste a oeste, á beira do mar. De sur a norte ficaba a costa. A xente paseaba de leste a oeste. Os estaleiros e os arsenais ficaban afastados da vila por un murallón e estorbábanlle á cidade as vistas ao mar. Só por tres puntos o atinxian os que non formaban parte da mariña de guerra ou non traballaban nas construções navais. Só por tres puntos: tres peirao.

1.- Como eran as rúas da cidade?

2.- As rúas da cidade parecían o taboleiro dun xogo. Cal?

3.- Que dúas construcións estorbaban á cidade as vistas ao mar?

4.- Que fora este lugar antes de ser cidade?

5.- Como passeaba a xente?

6.- Como eran as rúas ao primeiro?

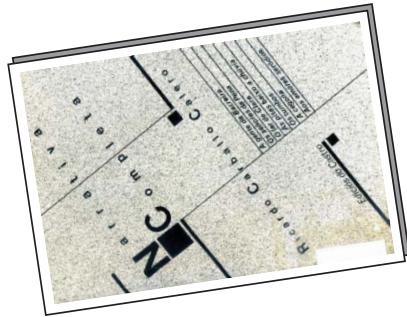
7.- Cantos pisos tiñan as casas?

8.- Onde se situaban os estaleiros e os arsenais?

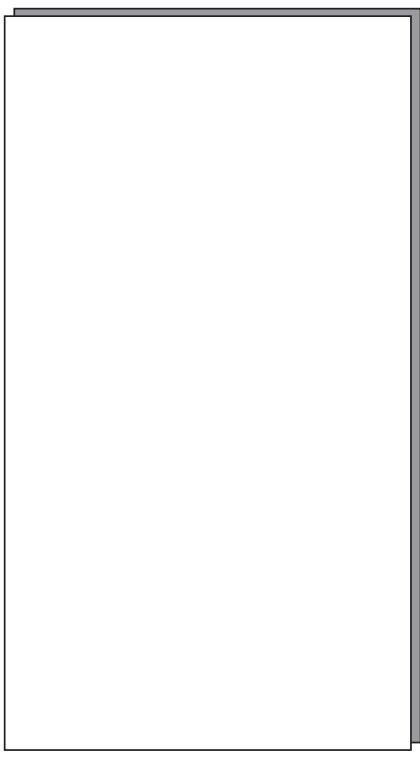
9.- Que ficaba de sur a norte?

10.- De que cor estaban pintados os balcóns?

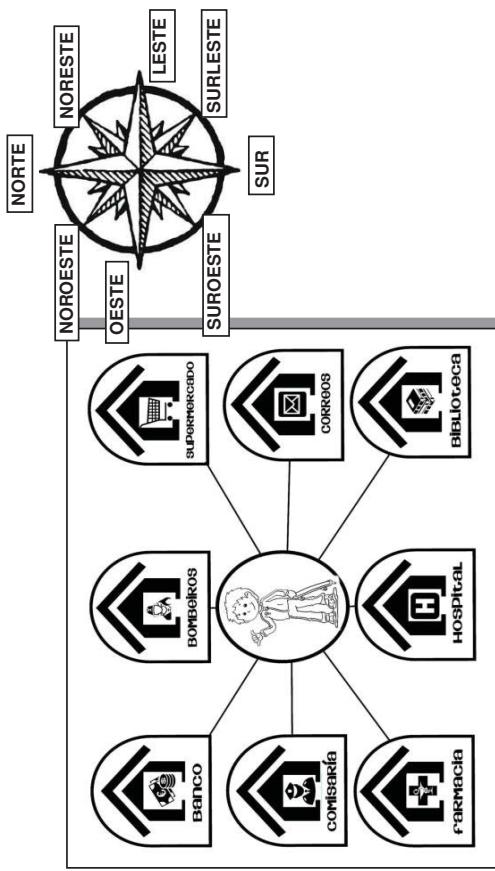
RICARDO CARVALHO CALERO

11.- Debuxa unha paisaxe costeira.

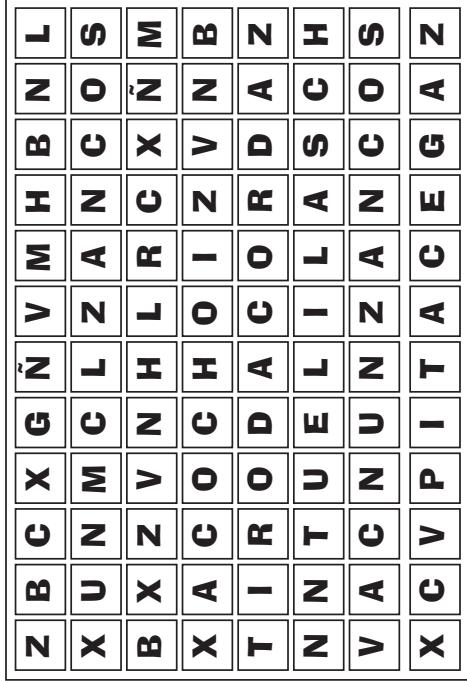

13.- Sobre este plano indica cara onde ten que ir este rapaz para chegar aos lugares, indicando o seu punto cardinal.

12.- A cidade xurdíu como un taboleiro de xadrez; o xadrez é un xogo moi popular en todo o mundo. En Galicia hai muitos xogos tradicionais aos que xogaban os nosos pais e avós. Localiza nesta sopa de letras seis destes xogos.

BUXAINA **ACOCHO** **TIRO DA CORDA** **MARIOLA** **PITA CEGA** **ZANCOS**

- A oficina de correos está ao _____ do neno.

- O banco está ao _____ do neno.

- O hospital está ao _____ do neno.

- O supermercado está ao _____ do neno.

- A farmacia está ao _____ do neno.

- A comisaría está ao _____ do neno.

- Os bombeiros están ao _____ do neno.

- A biblioteca está ao _____ do neno.

14.- Serías quen de clasificar estes lugares?

CIDADE	VILA	ALDEA
L	P	M
V	L	
O	B	
F	N	A

16.- Localiza na sopa de letras os termos do recadro.

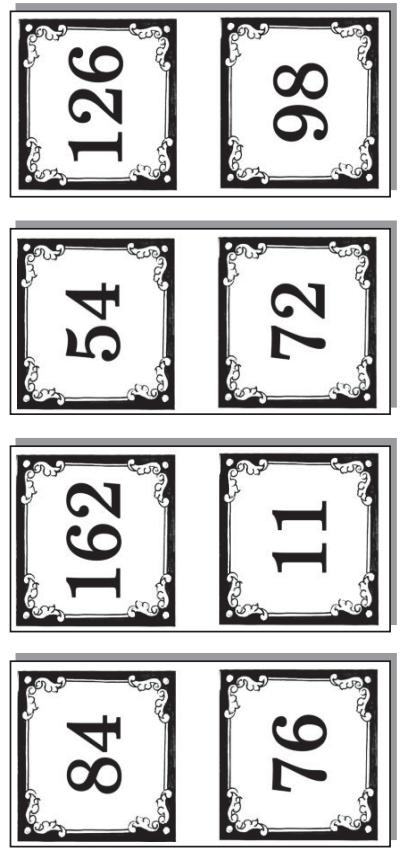
VILA	CASA	ESTALEIRO	RÚA	ALDEA	CIDADE
Z	C	M	V	C	N
X	V	I	L	A	M
V	G	Z	N	S	H
C	E	S	T	A	L
L	N	C	Z	B	H
V	Ñ	D	M	L	F
N	X	B	G	H	Z

15.- Os números que sinalan os riveiros son moi útiles para atopar unha vivenda nunha gran cidade. Pescuda cal dos seguintes é o número da casa de Clara. Coloréao. Axúdate das pistas.

-O número que representa as unidades é maior que o das decenas.

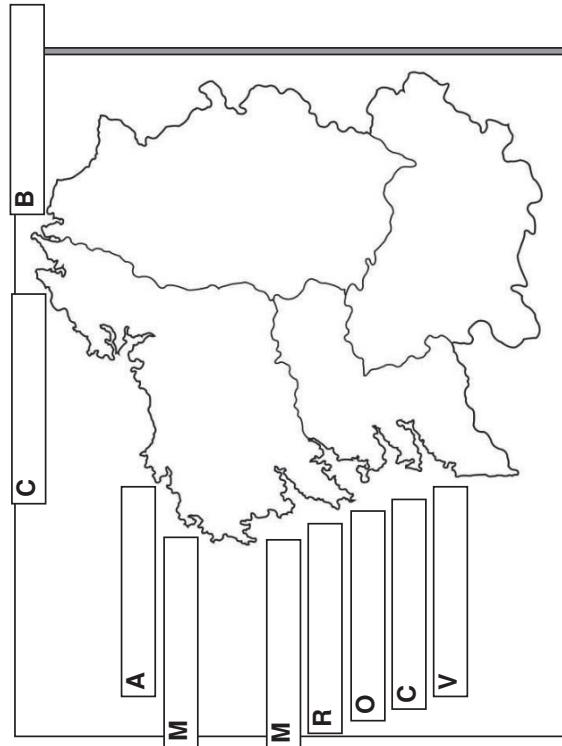
-A suma de todos os seus díxitos é 9.

-É múltiplo de 2 e de 3.

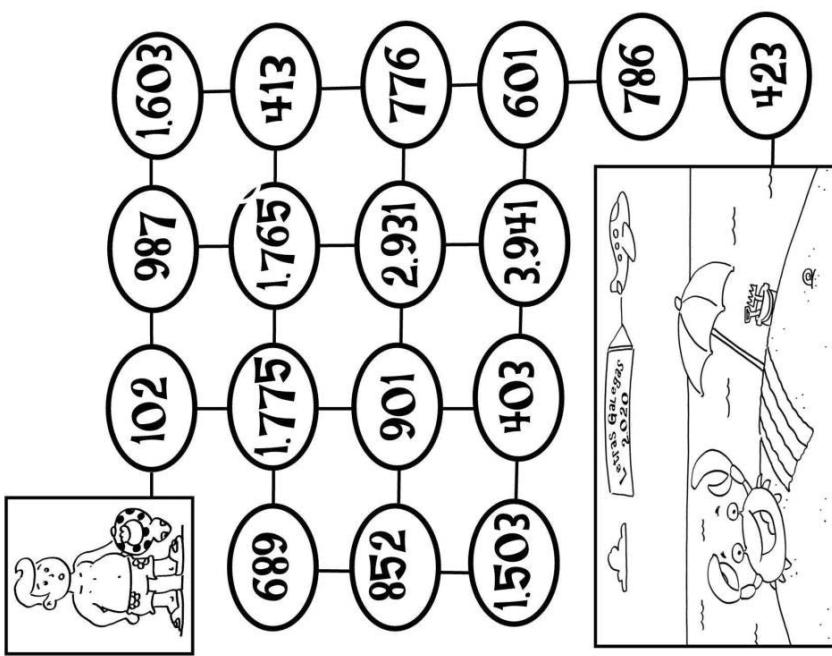
17.- Sitúa estes portos mariñeiros onde lles corresponde.

VIGO **MUROS** **COMBARRO** **CEDEIRA** **MALPICA** **BURELA**
RIBEIRA **O GROVE** **ACORUÑA**

18.- Que camiño ten que percorrer Xan para chegar á praia? Fai as operacións que se indican e colorea no recadro os resultados.

19.- Sabes xogar ao xadrez? Só tes que facer os movementos do cabalo, en forma de **L**, e descubrirás o nome da escritora homenaxeada no primeiro Día das Letras Gallegas.

$\begin{array}{r} 325 \\ - 223 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 355 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 261 \\ + 428 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 167 \\ \times 9 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 278 \\ + 125 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 563 \\ \times 7 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 803 \\ - 202 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 441 \\ + 345 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 278 \\ + 125 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 563 \\ \times 7 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 803 \\ - 202 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 655 \\ - 232 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 278 \\ + 125 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 563 \\ \times 7 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 803 \\ - 202 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 655 \\ - 232 \\ \hline \end{array}$

20.- Fixate ben nas seguintes letras e sepáraas correctamente, eliminando as pares, unha si, outra non... Atoparás unha oración do texto de Ricardo Carvalho Calero.

Dmecsnuſrtaensobrctaetfrinciamblacarcamoſzvtnas.

